

**Використання концепції
комп'ютерно орієнтованої педагогіки Аллана Каррінгтона
на уроках української мови та літератури в НУШ**

*Технології ніколи не замінять учителя.
Але вчитель, який ефективно застосовує технології
для розвитку своїх учнів, замінить того, хто ними
не володіє.*

Шеріл Нуссбаум-Бич

Відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» значна увага приділяється творчій пошуковій діяльності вчителя, спрямованій на впровадження нових педагогічних технологій, на особистісно-орієнтований підхід у навчанні й вихованні, на гуманізацію та демократизацію виховного процесу тощо. Цілком зрозуміло, що завдання розбудови НУШ, у першу чергу, покладено на опорні школи. І кожен педагог такого освітнього закладу повинен володіти вміннями творчого пошуку, науково-дослідної діяльності.

Зміни в освітньому середовищі нашого Опорного закладу «Торецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 6» залежать від підготовки, а також самоосвітньої діяльності й мотиваційної готовності самих учителів, які зможуть упроваджувати в практичну діяльність сучасні освітні технології, найкращі результати психологічних досліджень, над чим і працює на даний час наш педагогічний колектив.

Так, для успішної професійної діяльності в майбутньому сьогоднішні здобувачі освіти повинні опанувати нові компетенції, серед яких найважливішими в педагогічному дискурсі є управління увагою, усвідомлене розуміння вектора спрямування власної пізнавальної діяльності, ефективна співпраця й комунікація, критичне, системне й творче мислення, інтегрованість і вміння прогнозувати наслідки своїх дій. Тому усвідомлення й вивчення сучасних інструментів педагогічного реагування на виклики нових тенденцій розвитку ринку праці з точки зору майбутньої успішності й способів ефективної самореалізації сучасних учнів є важливою проблемою для педагогічної спільноти нашого опорного закладу.

Цьому відповідають принципи побудови та внутрішньосистемна логіка так званого «ПАДагогічного колеса» (від iPad) Аллана Каррінгтона як моделі сучасної комп'ютерно орієнтованої педагогіки, яка пов'язує базові рівні ієрархії таксономії освітніх цілей Б. Блума зі способами використання педагогічно доцільних інформаційно-комунікаційних технологій. Запропонована А. Каррінгтоном концепція комп'ютерно орієнтованої педагогіки передусім спрямована на розкриття дидактичного потенціалу ІКТ на шляху до досягнення вищих рівнів якісної освіти, зокрема прогнозованих і актуальних для глобалізованого інформатизованого суспільства якостей випускника системи освіти.

Базові сектори моделі А. Каррінгтона, так звані 5 фільтрів, через які ми пропускаємо всі завдання, що постають перед сучасним педагогом, спрямовані на ефективне формування системи освітніх компетентностей.

1-й фільтр – якості й здібності випускника. У першу чергу ми повинні дати відповідь на питання: «Як усе, що я роблю, сприяє формуванню якостей нового випускника? Яким способом я можу спроектувати зміст і види діяльності, аби допомогти учням досягти відмінних результатів?»

2-й фільтр – модель мотивації ХХІ століття, яку виробила сучасна наукова думка і яка включає три основні компоненти: самостійність, компетентність (майстерність або професіоналізм) і ціль. Із обґрунтуванням цієї наукового підходу можна ознайомитися в лекції Дена Пінка «Загадка мотивації», на яку саме й спирається А. Каррінгтон.

3-й фільтр – таксономія Блума, уже знаний ще з минулого століття педагогам інструмент для планування освітніх цілей щодо розвитку навичок високого мислення. Слід зазначити, що в порадику вчителя Нової української школи в розділі, який висвітлює питання інтеграції в контексті діяльнісного підходу, також зазначено, що готуючись до уроку, учителю важливо усвідомлювати цілі, які мають реалізуватися на цьому конкретному уроці, та пропонують для використання в роботі цілі когнітивної групи Бенджаміна Блума та ключові завдання для реалізації цілей даної групи.

Базові сектори моделі А. Каррінгтона Знання/Розуміння – Застосування – Аналіз – Оцінювання – Створення пов'язані з відповідними рівнями таксономії Блума, а також 5-м фільтром – інноваційною моделлю SAMR як сучасним способом оцінювання ступеня досягнення педагогічної мети. Задля найдоцільнішої інтеграції технологій у освітній процес доктором Рубеном Пуентедурою, засновником і президентом консалтингової фірми, у фокусі уваги якої застосування інформаційних технологій, моделей навчання, що покликані трансформувати освіту, розроблено модель SAMR (в українському варіанті акронім «4П»):

- Substitution - підміна,
- Augmentation - приріст,
- Modification - перепроєктування,
- Redefinition – перевизначення.

Ця модель ще раз дозволяє звернутися до обраних видів діяльності й подумати, як ви будете використовувати технології для кожної задачі. Можна запитати себе: «Цей вид діяльності лише є заміною (тобто учні можуть із легкістю впоратися із задачами й без цієї технології) чи я можу доповнити, модифікувати задачі, щоб оптимізувати діяльність і підвищити активність учнів?» Ця модель зрозуміло й доступно представлена очима учнів у відеоролику Ричарда Колоси (оригінал тут - [Rich Colosi Media](#)).

Також пропоную розглянути деякі дидактичні аспекти застосування 4-го фільтру на уроках української мови та літератури. Справжня версія колеса являє собою ряд додатків, які є актуальними для здійснення поставленої мети та видів діяльності на момент публікації. Творчий учитель завжди знаходиться в пошуку, тому поповнює цей фільтр новими інструментами, які щонайкраще відповідають саме його педагогічним ідеям і розширюють можливості для їх реалізації.

Пропоную зараз звернутися до такого елемента методичної форми роботи як #AppMinute (хвилина ІКТ) і хочу зосередити увагу на 50 інструментах сучасних освітніх технологій, які здатні якісно перетворити кожний урок. На

сайті Освіта.ua ці технології розподілено за групами: корисні інструменти; планування уроку та інструментарій; безпосередньо навчання; соціальні аспекти навчання (посилання, яким можна скористатися <http://osvita.ua/school/46016/>).

Так, наприклад, технології сектору Знання/Розуміння покращують можливості користувача щодо визначення термінів, ідентифікації фактів, пригадування й знаходження інформації, а технології сектору Створення надають можливість генерувати ідеї, розробляти власні стратегії й особистісно значущі продукти пізнавальної діяльності.

Практична частина

На уроках української мови та літератури можна використовувати цікавий прийом під назвою гудзика Блума. Засвоїти тему чи поняття – доволі стандартна постановка задачі, особливо для учнів 5-6-х класів. Куди захоплююче почути завдання: застібнути гудзики. Рівні таксономії Блума – п'ять великих яскравих гудзиків, кожному з рівнів – свій колір. А далі ми готуємо своєрідні «петельки» -- завдання для кожного рівня на невеликих картках із гудзиками.

Учні обирають гудзики та завдання відповідно до рівнів за Блумом. Завдання передбачають різні способи їх виконання (індивідуально, у парі чи групі), у тому числі з використанням веб-інструментів і мобільних приладів.

Наприклад, звернемося до уроку української літератури в 5 класі за змішаною формою навчання з теми «Іван Франко «Фарбований Лис». Головні та другорядні персонажі. Образ Лиса Микити, риси його характеру». Які гудзики Блума можна запропонувати учням?

	Сутність завдання	Затрачений час	Місце виконання	Засоби	Спосіб виконання
	Переглянути навчальні матеріали (мультиплікаційний фільм за літературною казкою І. Франка «Фарбований Лис»).		Удома	Комп'ютер	Он-лайн

Це гудзик сектору Знання/Розуміння. Передбачає такі види діяльності: знайти, використати посилання. За моделлю SAMR це рівень прямої підміни з покращенням результатів.

Інші гудзики Блума до уроку

	Визначити відмінності мультфільма та індійської народної казки «Фарбований шакал» у порівнянні з літературною казкою І. Франка (робота в групі).	6 хв.	У класі	Маршрутний лист	Оф-лайн
	Знайти серед запропонованих зображень другорядних персонажів казки І. Франка «Фарбований Лис» (робота в групі).	5 хв.	У класі	Картки із малюнками, маршрутний лист	Оф-лайн
	Знайти в тексті казки описи Лиса Микити й охарактеризувати його, розподіляючи прикметники та епітети з дієсловами (робота в групі).	6 хв.	У класі	Текст казки (підручник), маршрутний лист	Оф-лайн
	Виконати інтерактивну вправу за змістом казки «Фарбований Лис» (індивідуальна робота кожного учасника групи). https://learningapps.org/watch?v=pbj7osxpc17	4 хв.	У класі	Комп'ютер	Он-лайн
	Творча робота. Скласти діалог Лиса Микити з одним із другорядних персонажів казки І. Франка (індивідуальна робота).	15 хв.	У класі	Маршрутний лист	Он-лайн
	Створити пазл за ілюстрацією до казки І. Франка за посиланням http://www.jigsawplanet.com/	20 хв.	Удома	Комп'ютер	Он-лайн

Під час планування уроку сформулювати запитання й завдання допомагають 200 дієслів таксономії та визначені до них види діяльності. Таким чином, протягом уроку учні проходять шлях від знання й розуміння запропонованого матеріалу до рівнів оцінки й створення.

Отже, вимоги до опорного навчального закладу свідчать про необхідність доповнення професійної компетентності сучасного вчителя педагогічно доцільними засобами сучасних цифрових технологій. Саме з цією метою на базі нашого закладу відкрила роботу віртуальна педагогічна майстерня, що обрала своєю темою «Формування читацької компетентності школярів на уроках української літератури в умовах інформаційно-комунікаційної експансії». До роботи майстерні, якою керувала вчитель-методист Майнаєва Олена Іванівна, долучилися не тільки педагоги нашої школи, а й представники інших закладів освіти міста. Було розглянуто цілу низку питань: засоби сучасних цифрових технологій, використання QR-кодів, технологія BYOD (у дослівному перекладі «принось із собою девайси»); змішане навчання, ротаційна модель змішаного навчання; ще більше про «перевернутий клас» тощо.

І саме ПАДагогічне колесо, концепція комп'ютерно-орієнтованої педагогіки Аллана Каррінгтона, цей образ мислення, спосіб поглянути на освітній процес цифрового століття, дозволяє поєднувати можливості мобільних додатків, трансформацію навчання, мотивацію, розвиток пізнавальних навичок і перспективні завдання Нової української школи для професійної педагогічної діяльності в опорному закладі.